

LA SÉNIA DEL MAS D'EN GROC

Toni Albella

Uns veïns de Les Coves es van proposar un bon dia rehabilitar una antiga sénia que es trobava en desús des de feia temps, i que a més la seua construcció data de l'any 1854. Es tracta de la sénia del Mas d'en Groc, una de les més característiques del terme municipal. La reconstrucció la van realitzar Vicente Puig i Vicente Sales, coneguts per Vicente del Mas d'En Groc i Vicente Betí respectivament, estos dos, propietaris d'esta instal·lació i de l'hort on es troba ubicada la sénia. Per a realitzar les obres de millora han rebut subvenció del Grup d'Acció Local Maestrat Plana Alta, PRODER.

Amb això han aconseguit el propòsit que tenien, el de fer funcionar novament un sistema d'extracció d'aigua per a reg denominat sénia, molt comú en estes comarques.

Les sènies, tenen un origen imprecís i formen part d'un complex sistema hidràulic format pel pou, la pròpia sénia, les basses, el llavador i l'horta pròxima.

En general, eren col·locades sobre una plataforma elevada i normalment es troben localitzades en les zones afeixades al costat de les rambles o barrancs, buscant els corrents subterranis d'aigües poc profundes.

El desfasament tecnològic de les sènies va fer que foren substituïdes per bombes i motors de gasoil o elèctrics romanent hui en un estat de ruïna progressiva la majoria d'elles.

Per eixe motiu estos dos veïns dels Coves s'han resistit que es convertisca en ruïnes esta valuosa peça, que en altres èpoques va resultar ser imprescindible per a la subsistència de les famílies.

Un tècnic del Proder va revisar les instal·lacions acabades de restaurar per a comprovar si eren mereixedores de les ajudes econòmiques. Per a la dita comprovació va ser necessari que la burra de Roberto del Mas d'Enrires tirara de la sénia perquè els cadufos tragueren aigua.

Una vegada comprovat tot, la taula estava preparada davall del cobert de la caseta. No faltava de res, Rosa havia disposat un pisco-labis amb còcs, nous, mel i bon vi del Mas d'En Groc. La somereta també va tindre premi al seu esforç i va ser obsequiada amb uns dolços.

